

Програмові вимоги до іспиту з навчальної дисципліни
“Державний устрій та місцеве самоврядування в Україні”
денна форма навчання
(II семестр)

2017-2018 н.р.

Змістовий модуль 1. Місцеве самоврядування в Україні

Зародження і розвиток місцевого самоврядування в Україні

Поняття та суть місцевого самоврядування в Україні. Поняття місцевого самоврядування в сучасній юридичній науці. Магдебурзьке право в Україні. Місцеве самоврядування в Україні у XVII-XIX ст. Місцеве самоврядування під час Української революції 1917-921 рр. та місцеве самоуправління за радянських часів. Місцеве самоврядування в Галичині у 1920-30-х роках. Історія становлення місцевого самоврядування в незалежній Україні. Система влади на основі повновладдя місцевих рад народних депутатів. Роздержавлення місцевих рад у 1992 р. Реформування місцевого самоврядування у 1994 р. Місцеве самоврядування у Конституції України 1996 р. Боротьба за надання реальних повноважень місцевому самоврядуванню та проведення адміністративно-територіальної реформи у 2004 р. Процес формування об'єднаних територіальних громад.

Узагальнення сучасних тенденцій зарубіжного досвіду місцевого управління та місцевого самоврядування

Міжнародно-правові акти у сфері місцевого самоврядування. Європейські субнаціональні (регіональні) системи управління. Сучасні моделі місцевого самоврядування. Унітаристські та децентралістські тенденції в сучасному світі. Порівняння систем місцевого самоврядування. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Місцеве врядування в США. Система міського врядування в ФРН. Основні засади організації місцевого самоврядування у пострадянських країнах. Сепаратистські та автономістські рухи.

Загальна характеристики місцевого самоврядування

Поняття місцевого самоврядування в сучасній юридичній науці. Принципи та функції місцевого самоврядування. Термінологія місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в системі народовладдя. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство. Система принципів місцевого самоврядування в Україні. Взаємозв'язок категорій «місцеве самоврядування» і «демократія», «місцеве самоврядування» і «місцеве управління». Основні теорії і моделі місцевого самоврядування в історії політико-правової думки. Пріоритетні напрямки розвитку місцевого самоврядування.

Особливості системи місцевого самоврядування в Україні

Територіальна основи місцевого самоврядування в Україні. Правова основи місцевого самоврядування в Україні. Матеріальна та фінансова основи місцевого самоврядування в Україні. Компетенція органів місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі

місцевого самоврядування. Система органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування. Принципи делегування повноважень на місця органами державної влади. Проекти трансформації державної влади та місцевого самоврядування на засадах децентралізації, деконцентрації, субсидіарності. Проекти адміністративно-територіальної реформи. Гарантії місцевого самоврядування. Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Фінанси місцевих органів влади та управління. Муніципальний консалтинг як сучасний механізм впровадження інновайних практик місцевого самоврядування. Планування розвитку територіальних громад.

Змістовий модуль 2. Функціонування місцевого самоврядування та державна регіональна політика

Функції та повноваження місцевого самоврядування

Функції та повноваження місцевого самоврядування. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування. Нормативно-правові акти місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. Особливості місцевого самоврядування в м. Києві та м. Севастополі та у містах із районним поділом. Делеговані виконавчим органам місцевого самоврядування державні повноваження. Субрегіональний та регіональний рівень делегування повноважень.

Організація діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні

Представницькі органи місцевого самоврядування: їх система і порядок формування. Виборні та посадові особи місцевого самоврядування. Форми і методи роботи місцевих рад. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування. Організація роботи постійних комісій і депутатів місцевих рад. Організація роботи сільських, селищних, міських голів. Організація роботи виконавчих органів місцевого самоврядування. Організація роботи органів самоорганізації населення. Рішення рад та інші нормативно-правові акти місцевого самоврядування. Муніципальна служба в Україні (Служба в органах місцевого самоврядування в Україні). Відповідальність органів місцевого самоврядування. Дострокове припинення повноважень органів місцевого самоврядування та сільського, селищного, міського голови. Система навчання, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування та депутатів.

Регіональне управління

Адміністративно-територіальні одиниці. Проблеми адміністративно-територіального устрою Української держави та шляхи їх вирішення. Взаємозв'язок регіональної політики та управління. Методологічні засади регіонального управління. Концепція регіональної політики в Україні. Сутність адміністративно-територіального устрою України. Структурування адміністративно-територіального устрою України. Теоретичні засади регіонального управління. Організаційно-правові аспекти регіонального управління та регіональна політика. Централізація та децентралізація в державному управлінні. Міжнародні документи у сфері регіонального управління. Впровадження головних принципів європейської регіональної політики.

**Затверджено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
Навчально-наукового юридичного інституту.
Протокол №3 від 25 жовтня 2017 р.
Завідувач кафедри Л.Т. Присташ**

Програмові вимоги з навчальної дисципліни
“ Державний устрій та місцеве самоврядування в Україні”
заочна форма навчання
(II семестр)
2017-2018 н.р.

Змістовий модуль 1. Місцеве самоврядування в Україні

Зародження і розвиток місцевого самоврядування в Україні

Поняття та суть місцевого самоврядування в Україні. Поняття місцевого самоврядування в сучасній юридичній науці. Магдебурзьке право в Україні. Місцеве самоврядування в Україні у XVII-XIX ст. Місцеве самоврядування під час Української революції 1917-921 рр. та місцеве самоуправління за радянських часів. Місцеве самоврядування в Галичині у 1920-30-х роках. Історія становлення місцевого самоврядування в незалежній Україні. Система влади на основі повновладдя місцевих рад народних депутатів. Роздержавлення місцевих рад у 1992 р. Реформування місцевого самоврядування у 1994 р. Місцеве самоврядування у Конституції України 1996 р. Боротьба за надання реальних повноважень місцевому самоврядуванню та проведення адміністративно-територіальної реформи у 2004 р. Процес формування об'єднаних територіальних громад.

Узагальнення сучасних тенденцій зарубіжного досвіду місцевого управління та місцевого самоврядування

Міжнародно-правові акти у сфері місцевого самоврядування. Європейські субнаціональні (регіональні) системи управління. Сучасні моделі місцевого самоврядування. Унітаристські та децентралістські тенденції в сучасному світі. Порівняння систем місцевого самоврядування. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Місцеве врядування в США. Система міського врядування в ФРН. Основні засади організації місцевого самоврядування у пострадянських країнах. Сепаратистські та автономістські рухи.

Загальна характеристики місцевого самоврядування

Поняття місцевого самоврядування в сучасній юридичній науці. Принципи та функції місцевого самоврядування. Термінологія місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в системі народовладдя. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство. Система принципів місцевого самоврядування в Україні. Взаємозв'язок категорій «місцеве самоврядування» і «демократія», «місцеве самоврядування» і «місцеве управління». Основні теорії і моделі місцевого самоврядування в історії політико-правової думки. Пріоритетні напрямки розвитку місцевого самоврядування.

Особливості системи місцевого самоврядування в Україні

Територіальна основи місцевого самоврядування в Україні. Правова основи місцевого самоврядування в Україні. Матеріальна та фінансова основи місцевого самоврядування в

Україні. Компетенція органів місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування. Система органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування. Принципи делегування повноважень на місця органами державної влади. Проекти трансформації державної влади та місцевого самоврядування на засадах децентралізації, деконцентрації, субсидіарності. Проекти адміністративно-територіальної реформи. Гарантії місцевого самоврядування. Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Фінанси місцевих органів влади та управління. Муніципальний консалтинг як сучасний механізм впровадження інновайних практик місцевого самоврядування. Планування розвитку територіальних громад.

Змістовий модуль 2. Функціонування місцевого самоврядування та державна регіональна політика

Функції та повноваження місцевого самоврядування

Функції та повноваження місцевого самоврядування. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування. Нормативно-правові акти місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. Особливості місцевого самоврядування в м. Києві та м. Севастополі та у містах із районним поділом. Делеговані виконавчим органам місцевого самоврядування державні повноваження. Субрегіональний та регіональний рівень делегування повноважень.

Організація діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні

Представницькі органи місцевого самоврядування: їх система і порядок формування. Виборні та посадові особи місцевого самоврядування. Форми і методи роботи місцевих рад. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування. Організація роботи постійних комісій і депутатів місцевих рад. Організація роботи сільських, селищних, міських голів. Організація роботи виконавчих органів місцевого самоврядування. Організація роботи органів самоорганізації населення. Рішення рад та інші нормативно-правові акти місцевого самоврядування. Муніципальна служба в Україні (Служба в органах місцевого самоврядування в Україні). Відповідальність органів місцевого самоврядування. Дострокове припинення повноважень органів місцевого самоврядування та сільського, селищного, міського голови. Система навчання, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування та депутатів.

Регіональне управління

Адміністративно-територіальні одиниці. Проблеми адміністративно-територіального устрою Української держави та шляхи їх вирішення. Взаємозв'язок регіональної політики та управління. Методологічні засади регіонального управління. Концепція регіональної політики в Україні. Сутність адміністративно-територіального устрою України. Структурування адміністративно-територіального устрою України. Теоретичні засади регіонального управління. Організаційно-правові аспекти регіонального управління та регіональна політика. Централізація та децентралізація в державному управлінні. Міжнародні документи у сфері регіонального управління. Впровадження головних принципів європейської регіональної політики.